

Ombudsmanden rejser spørgsmål om retsgrundlaget for at tvangsanbringe asylbørn

Ombudsmanden har over for Børne- og Socialministeriet rejst spørgsmål om, hvorvidt det retlige grundlag for at tvangsanbringe asylbørn er tilstrækkeligt.

2. november 2017

Det har i praksis givet anledning til tvivl, hvilke regler der gælder, når det er nødvendigt at fjerne et asylbarn fra dets forældre. Myndighederne har konkluderet, at tvangsanbringelse af et asylbarn uden lovligt ophold i vidt omfang kan ske efter samme retningslinjer som for andre børn. Dette fremgår imidlertid ikke af lovgivningen, men alene af en ministeriel analyse og af praksis fra Ankestyrelsen og byretten.

”Spørgsmålet er, om det eksisterende retsgrundlag for tvangsanbringelse af asylbørn er tilstrækkeligt. Dette er af hensyn til både børnenes velfærd og forældrenes retssikkerhed vigtigt, og derfor vil jeg gerne have det afklaret”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

Folketinget vedtog nye regler om mindreårige uledsagede asylansøgere i januar 2017. Reglerne giver myndighederne mulighed for ved tvang at flytte et uledsaget mindreårigt barn. Men reglerne omfatter ikke asylbørn, der bor med deres forældre.

Børne- og Socialministeriet er blevet bedt om at svare inden 15. december 2017.

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, tlf. 20 33 97 52

Områdechef Susanne Veiga, tlf. 33 13 25 12

LEGALITETSPRINCIPPET OG SKÆRPET HJEMMELSKRAV

Legalitetsprincippet er grundlæggende i dansk ret. Det går ud på, at forvaltningens virksomhed skal have hjemmel i lov eller anden retskilde.

NYHED

Kravet til hjemmel skærpes normalt alt efter, hvor vidtgående et indgreb i borgers forhold der er tale om. Typisk må meget indgribende afgørelser have udtrykkelig hjemmel i en lovbestemmelse.

SAGSFORLØB

2015. Social- og Indenrigsministeriet sendte et udkast til en ny vejledning nr. 3 til serviceloven i høring. Det fremgik af udkastet, at asylbørn ikke længere var omfattet af servicelovens regler. Det gjaldt både børn af forældre med processuelt ophold (f.eks. asylansøgere) og børn af forældre uden lovligt ophold (f.eks. afviste asylansøgere).

Efter den gældende vejledning nr. 3 til serviceloven (vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014) er asylbørn som udgangspunkt ikke omfattet af serviceloven, men dog omfattet af lovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge (herunder tvangsanbringelse).

Ombudsmanden inviterede Social- og Indenrigsministeriet og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet til en drøftelse af sagen. Ombudsmanden pegede bl.a. på, at det kunne være uhensigtsmæssigt, at retstilstanden på området var uklar. Social- og Indenrigsministeriet oplyste, at ministeriet var i færd med at udarbejde en analyse af retstilstanden.

April 2016. Ombudsmanden rejste på baggrund af en konkret sag over for Social- og Indenrigsministeriet og Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet spørgsmål om myndighedernes mulighed for at tvangsanbringe asylbørn, indtil den nævnte analyse forelå. Ministerierne oplyste herefter ombudsmanden om den retstilstand, som kommunerne efter deres opfattelse foreløbigt kunne henholde sig til. [Læs tidligere nyhed om sagen.](#)

Juli 2016. Ombudsmanden modtog Social- og Indenrigsministeriets analyse af servicelovens anvendelsesområde i forhold til udlændinge med processuelt eller ikke lovligt opholdsgrundlag. Analysen blev også sendt til kommunerne og indkvarteringsoperatørerne.

I analysen er følgende bl.a. angivet:

- Børn af forældre med processuelt ophold (f.eks. asylansøgere) er omfattet af serviceloven.
- Børn af forældre uden lovligt opholdsgrundlag (f.eks. afviste asylansøgere) er ikke omfattet af serviceloven. Ministeriet antager imidlertid, at det ikke har været lovgivers hensigt at fravige Danmarks forpligtelser efter en række menneskerettighedskonventioner. Disse børn kan derfor tvangs-

NYHED

anbringes på baggrund af principperne i serviceloven og nødretlige grundsætninger.

- Både asylansøgere og afviste asylansøgere er omfattet af udlændingemyndighedernes forsørgelsespligt. Heraf følger, at udlændingemyndighederne har handlepligt over asylbørnene. Før kommunen kan træffe afgørelse om tvangsanbringelse, skal Udlændingestyrelsen godkende foranstaltningen.

Ombudsmandens behandling af spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget for tvangsanbringelse af asylbørn afventede landsrettens ankebehandling af en byretsdom om samme spørgsmål.

Primo 2017. Folketinget behandlede forslag til folketingsbeslutning nr. B 42 af 16. december 2016 om et socialt tilsyn på asylcentre, hvor der bor børn, samt en præcisering af asylansøgere og udlændinges retsstilling i forhold til serviceloven.

Marts 2017. Ankestyrelsen oplyste over for ombudsmanden, at anken til landsretten i den nævnte sag blev trukket tilbage umiddelbart inden den planlagte domsforhandling.

August 2017. Ankestyrelsen offentliggjorde principafgørelserne 53-17 og 54-17. Afgørelserne er i overensstemmelse med ministeriets analyse af retsstanden. Principafgørelserne er stadfæstet af byretten.

September 2017. Udlændingelovens nye regler om ro og orden på indkvarteringssteder for uledsagede mindreårige asylbørn trådte i kraft. Loven indeholder bl.a. regler om tvangsanbringelse af uledsagede mindreårige asylbørn. Loven finder ikke anvendelse på asylbørn, der opholder sig sammen med deres forældre i Danmark.